

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredno veliki in praznični. — Inzerati do 80 petiti vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati petiti vrsta Din 4.—, Popusti po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod vsakega meseca v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Deklaracija Cvetkovićeve vlade

Predsednik vlade jo je prebral včeraj popoldne na sejah narodne skupščine in senata

Beograd, 17. febr. p. Na včerajšnjih popoldanskih sejah narodne skupščine in senata je min. predsednik Dragiša Cvetković podal naslednjo deklaracijo svoje vlade:

»Gospodje poslanci! Kr. vlada, ki ji imam čast predsedovati, se je sestavila z najvišjim poslanstvom, da se loti konsolidiranja in ureditve naših notranjih razmer, da pripravi ureditev tistih problemov, ki so pogoj za to konsolidacijo, in da razen tega zbere vse narodne sile, ki so se doslej jalovo zapravljale v medsebojnem trenju, ter da jih v trajnem notranjem miru uporabi za graditev take državne politike, ki bo porok popolnega miru v državi, gospodarskega blagostanja ter varnosti in miru na mejah.

da mora biti sporazum s Hrvati kot hrvatsko vprašanje njena jasna in odločna politika. Zato morajo biti že priprave za to veliko pot takšnega značaja, da bodo odločno pustile ob strani vse metode prete-

klosti, ki so ta najvažnejši notranjdržavni problem z raznim taktiziranjem oddaljile od njegove prave ureditve.

Kr. vlada misli, da se more po tej poti ustvariti čvrst temelj za novo orijentacijo naše notranje politike. Kr. vlada želi, da se v atmosferi vzajemnega bratstva, razumevanja in strpnosti lotimo urejanja te zgodovinske naloge. Toda ravno zaradi njenega velikega pomena in kočljivosti se moramo vsi zavedati, da se morajo avtoriteta države, javni in socialni red, varnost imetja in red v upravi v celoti ohraniti.

Gospodarska politika

V svoji gospodarski in finančni politiki bo kr. vlada posvetila vso svojo pozornost temu, da se smotno in po načrtu zagotove najugodnejši pogoji, tako materialni kakor tudi dušni in psihološki, za čim boljši gospodarski napredek v državi, tako da bo postopno diferenciranje našega gospodar-

stva in boljša izraba naših možnosti pripomogla k splošni povzdigi ljudskega blagostanja in gospodarske neodvisnosti Slovenije brezpozorno na stališču, da je proračunsko ravnanje osnova in temelj dobrih državnih financ. Kr. vlada bo pri tem upoštevala plačilno moč prebivalstva in pravilno razdelitev bremen. Se posebej bo pa posvetila pozornost javnemu kreditu v državi in zboljšanju pogojev za razvoj narodnega varčevanja ter bo zagotovila stabilnost našega denarja.

Zunanja politika

V zunanje-političnem pogledu bo kr. vlada nadaljevala dosedanja politika z istim prizadevanjem in v isti smeri, s ciljem ohranitve miru in politične okrepitve naše države. Kraljevini Jugoslaviji se je v zadnjih letih in pol leta pod vodstvom kr. namestništva posrečilo z vztrajno in kon-

struktivno politiko doseči z velesilami in vsemi sosedami tesnejše prijateljske stike. Pozitivni rezultati zadnjih let dokazujejo, da so bila pota, ki si jih je začrtala zunanja politika Jugoslavije za doseg mednarodnega sporazuma, prava. Zato je bilo v težkih mednarodnih političnih časih zmerno možno držati se smeri, ki je pokazala da živi kraljevina Jugoslavija z vsemi državami v dobrem in urejenem razmerju. Naloga naše zunanje politike bo tudi v bodoče v tem, da bo skrbno čuvala že pridobljeno prijateljsko, da bo vsa dobra razmerja negovala in jih izgradila v najboljsem smislu.

Kr. vlada je prepričana, da bo za takšen svoj program deležna podpore javnosti in podpore te zbornice, kar je neobhodno potrebno za uspeh dobre državne politike, in da bo pri požrtvovalnem delu v tej smeri deležna visokega zaupanja kr. namestništva.

Politični obzornik

Stopetdesetletnica velikega dogodka

Letos poteče 150 let, ko je francoski narod streljalske okove in svetu oznanil svobodo, enakost in bratstvo — liberté, égalité, fraternité. V Franciji se pripravljajo, da čim svečaneje proslavi ta veliki dogodek, ki predstavlja prelom v razvoju človeštva. Tega velikega dogodka v francoski in svetovni zgodovini se je spominjal tudi Eduard Herriot, ko je bil ponovno izvoljen za predsednika francoskega parlamenta, rekoč: »Čez nekaj mesecev bomo proslavili spomin na ono dobo, ki se ji moramo zahvaljevati za tole zastavo, pod katero lahko vsakdo svobodno izpoveduje svoje prepričanje, ko se je rodila ta francoska skupnost, iz katere bi se naj ustvarila skupnost svetovnega človeštva. Slavili bomo spomin na one čase, ko so vojaki, bosi in golji in gladni, reševali francosko svobodo od koalicije tiranov. Izraziti hočem željo, da bi se pravočasno ukrenilo vse, da bi mogli tudi oddaljenejši narodi, ki so prežeti istih načel kot mi, priti semkaj, da bi se pogreli ob tem ognju svobode!«

Pismo bana Jelačića patriarhu Rajčiću

Za časa madžarske revolucije leta 1849. so se Hrvati in Srbi pod zastavo bana Jelačića borili proti Madžarom. Kakor ban Jelačić na hrvatski strani, tako je pravoslavni patriarh Rajčić v Sremskih Karlovcih zagovarjal Hrvate in Srbove. Jelačić in Rajčić sta bila med sabo v stalnih stikih in sta si dopisovala. Večina te korespondence je ohranjena. V enem izmed teh pisem piše ban Jelačić patriarhu: »Iz vaših pisem, kakor tudi iz privatnih vestí sem razvidel, da je zavladal v vaši Vojvodini strah, da bi ne bil junaški srbski narod v svojih nadah varan. Verujte mi, da je ta strah nepotreben, naš narod je postopal pošteno, zato se tudi napram njemu mora pošteno postopati in se tudi bo. Kar se mene tiče, jaz oboja ta dela našega naroda smatram od nekdanja za eno tlo in eno dušo, pa nisem nikdar vprašal, kako kdo Boga moli, marveč sem bil vedno ponosen, ako je bil on od mojega jezika in moje krvi obenem tudi pošten in dober človek...«

Neprecenljiva zasluga

V »Vidicih« piše dr. Milan Budimir, Srb: »Prvo junaštvo hrvatskega naroda je v tem, da je zavzel, osvojil in očuval najbolj razviti del ozemlja na obali Sredozemskega morja. Za skoraj 20 stoletij se bore slovenski narodi za kosček toplega južnega solca in njegovega morja, ki nikoli ne zaleti. Ali samo Hrvatoma se je posrečilo, da so očuvali zase in za ostale Slovence, ne da smo se za vedno, jadransko obal in njeno snje morje. Albansko-epirsko, morejsko in trakijsko obal so Slovani izgubili že pred štiri stoletji. Severni Slovani so šele pred nekaj stoletji se jeli učiti pomorske izvežbanosti, a prvi učitelji so jim bili naši pomorci. Tem našim jadranskim pomorcem so se ob turških vpadih v naše kraje pridružili Uskoki in številni priseljenci iz Dinarških planin in tako so Hrvati skupaj s njimi očuvali kljub beneškemu, turškemu in avstrijskemu gospostvu to okno, ki gleda v daljni svet.«

Predložitev novega državnega proračuna

Beograd, 17. febr. p. Narodna skupščina in senat sta imela popoldne sejo, na kateri sta izvolila stalne skupščinske odbore. Narodni skupščini je bil predložen novi državni proračun, ki bo takoj izločen finančnemu odboru v proučitev. Zaradi pomankanja časa bo finančnemu odboru določen skrajšan rok, v katerem mora končati svoje delo ter predložiti poročilo narodni skupščini. Popoldne je bila tudi seja kluba senatne večine.

Zadušnica za Pija XI.

Beograd, 17. febr. p. V cerkvi Kristusa Kralja je imel popoldne nadškof dr. Ujčić slovesno zadušnico za pokojnega papeža Pija XI., ki so ji prisostvovali Nj. Vis. knez namestnik Pavle, člani vlade in diplomatski zbor.

Kongres beloruske manjšine na Poljskem

Varšava, 17. febr. h. V Vilnu so se sestali voditelji beloruske manjšine v Poljski. Ugotovili so, da se v zadnjih petih letih beloruski centralni komite ni sestal. Po daljši debati o položaju beloruske manjšine je bil sprejet sklep, da se bo centralni odbor v najkrajšem času zbral in sklepal o nadaljnjih političnih akcijah manjšine. Vodstvo manjšine bo pričelo izdajati tudi svoj tiskovni bulletin.

Borzna poročila.

Curtis, 17. februarja. Beograd 10, Paris 11.66, London 26.635, New York 440.50, Bruselj 74.20, Milan 23.18, Amsterdam 236.25, Berlin 176.75, Praga 15.10, Varšava 83.12, Bukarešta 3.57.

Skoro 350 milijard dinarjev za angleško oborožitev

Angleška javnost je z zadovoljstvom sprejela ogromna bremena za povečanje varnosti

London, 17. febr. w. Po ministru Simonu napovedano najetije največjega oboroževalnega posojila 800 milijonov funtov sterlingov (200 milijard din), ki je bilo kdaj razpisano, kakor tudi napoved povečanja izdatkov za državno obrambo v bodočem proračunskem letu, kakor so bili včeraj objavljeni v posebni knjigi, so po poročilu agencije »Associated Press« izzvali v parlamentarnih krogih veliko senzacijo. »Daily Express« poroča, da bo vojni minister skoro vsa sredstva svojega proračuna za leto 1939 porabil za izpopolnitev vojske na kopnem. Ena divizija bo takoj popolnoma mobilizirana, da se bo lahko takoj poslala v prekomorske pokrajine. Sledila ji bo druga divizija, tri nadaljnje divizije pa bodo popolnoma mehanizirane in najmodernejše oborožene.

Celotni proračun izdatkov za državno obrambo v l. 1939 je bil določen na 580 milijonov funtov sterlingov (145 milijard din). Listi komentirajo obširno najnovejšo ukrepe vlade za pospešeno organizacijo državne obrambe in odobravajo vsi soglasno Chamberlainovo politiko. »Times« poudarja, da se lahko vlada zanesa na trdno voljo vsega angleškega naroda, da bo izpolnil svoje obveznosti in prenesel vsa bremena in vse žrtve, ki so res nujno potrebne za ohranitev njegove politične suverenosti in njegovega položaja v krogu najbolj civiliziranih narodov. Tudi »Yorkshire Post« tolnači podobno vtise, ki jih je Bela knjiga izzvala v vsej angleški javnosti. Tudi najnižji in najrevnejši sloji naroda ne kažejo niti najmanjše nevolje zaradi ogromnih izdatkov za oboroževanje, ki je postalo res edino, a tudi najbolj učinkovito sredstvo za obrambo velikega angleškega imperija. »News Chronicle« pripiše vladi, da je med novimi davčnimi bremenami in novo zadolžitvijo izbrala poslednje, manjše zlo. Tudi »Daily Herald« kot glasilo laburistične stranke odobrava ogromne kredite za oborožitev, in pravi, da čakajo demokratske sile velike naloge. Če jih hočejo izpolniti, morajo seči po vseh svojih moralnih in materialnih rezervah, da premagajo zlo in ga izkoreninijo iz človeške družbe.

Snoči je imel finančni minister sir John Simon na nekem banketu govor, v katerem je dejal, da se je v Angliji ojačil občutek sigurnosti in da vsi smatrajo, da je mir sedaj trdnjši kakor prej. Čuti se, da raste zaupanje, kar vpliva na trgovino in daje zaupanje trgovskemu poslovanju. Ta občutek prihaja od tega, ker se ve, da je Anglija vsak dan močnejša in da ima vsak dan močnejši hrbet, da nosi potrebno breme za splošno varnost. Ugodno vpliva na to razpoloženje tudi zavest dobrih odnosov s Francijo in Zedinjenimi državami, kakor tudi to, da se bo vojna v Španiji v kratkem končala. V zvezi s tem je treba naglasiti tudi Chamberlainovo izjavo, da bo Anglija nadaljevala politiko sporazuma z vsemi državami, ne glede na obliko vlade, ki bi jo imele. Anglija bo tudi v bodočnosti s svojo mirnostjo in odločnostjo kakor doslej obvladala vse zapreke.

Irska ne bo nevtralna

Dublin, 17. febr. AA. Predsednik vlade De Valera je izjavil snoči v parlamentu, da Irska ne bo mogla ostati nevtralna v prihodnji vojni, ki bi nastala med Anglijo in kakšno drugo državo, kolikoroli bi se to želelo. V primeru vojne bo za Irsko zelo važna trgovina z Anglijo, toda pri tem bo morala zavarovati vsa svoja pristanišča pred napadi, ki bodo imeli namen preprečiti to trgovino. Zato je irska vlada predložila parlamentu predlog o povišanju proračuna za državno obrambo.

Irska narodna skupščina je odobrila z 62 glasovi proti 39 kredite za državno oborožitev. Opozicijski stranki sta glasovali proti.

Posvetovanja gen. štabov Anglije in Francije

London, 17. febr. w. Diplomatski dopisnik »Daily Telegrapha« poroča, da je francoska vlada predlagala angleški vladi konstruktivne razgovore obeh generalnih štabov o zadevah, ki so velikega pomena za obe državi. Poudarjajo, da so angleški in francoski imperialni interesi tesno povezani na različnih področjih. Ker obstojajo možnosti ogražanja teh interesov, je francoska vlada predlagala, naj se prouči v podrobnostih načrti o vojaškem sodelovanju in že v naprej odobre.

Sporočilo Društvu narodov

London, 17. febr. i. Angleška vlada je včeraj obvestila generalno tajništvo Društva narodov, da slej ko prej odobrava generalne akte, ki jih je Društvo narodov sprejelo l. 1928 in ki določajo, da se morajo vsa sporna vprašanja rešiti na miren način z mednarodno arbitražo ali z diplomatskimi pogajanjmi. Če pa bi kdorkoli Anglijo vendarle zapletel v vojno, potem angleška vlada v takem primeru ne bi mogla še nadalje izpolnjevati. Slično noto je istočasno poslala Društvu narodov tudi francoska vlada, v čemer vidijo nov dokaz solidarnosti obeh demokratskih držav in njune trdne volje v borbi za očuvanje svetovnega miru. Obema notama sta se pridružili tudi Nova Zelandija in Irska. Zato sodijo, da se bodo pokretu Anglije in Francije pridružile tudi vse ostale države, članice Društva narodov.

Zeneva, 17. febr. AA. (Havas). Francoski minister za zunanje zadeve je sporočil tajništvu Društva narodov, da bo Francija še nadalje ostala zvesta splošnemu paktu o arbitraži, ki stopa sedaj v drugo dobo veljavnosti, kakor tudi, da se ne bi čutila vezano na pakt glede dogodkov, ki bi nastali v teku vojne. Enake izjave so poslale Društvu narodov Anglija, Indija in Nova Zelandija. Kakor znano, je pristopilo k splošnemu paktu o arbitraži 23 držav. Druga je rida traja pet let.

Povečanje francoske mornarice

Pariz, 17. febr. i. Senat je včeraj nadaljeval debato o kolonialni politiki Francije. Predsednik senata Rustand je poudarjal, da je kolonialna politika Francije v zvezi z njeno pomorsko politiko in je zaradi tega glavni pogoj, da Francija izpopolni svojo mornarico. Odgovarjal mu je mornariški minister Campinchi, ki je poudarjal, da je Francija nekoč izgubila svojo kolonialno posest le zaradi tega, ker ni imela zadostne mornarice. Sedaj bo ta napaka popravljena, da očuva svoje kolonije. Zetani so bile v gradnji nove vojne ladje, a poleg vojne mornarice bo izpopolnjena tudi trgovska, da bo Francija vedno lahko branila preostle svoje imperije.

Zopet bombni atentat v Londonu

London, 17. febr. v. V pritižnem sklašču londonskega kolodvora Kingscrola je včeraj popoldne eksplozivna bomba ter je bila ena oseba ranjena. Atentatorjev niso izsledili, domnevajo pa, da so iz vrst irskih teroristov.

Azana se noče vrniti v republikansko Španijo

Brezuspešen obisk Del Vaya v Parizu

Pariz, 17. febr. w. Zunanji minister republikanske Španije Del Vayo, ki je prišel v sredo v Pariz, je skušal pregovoriti predsednika španske republike Azano, da bi se vrnil v Madrid. Del Vayo je že včeraj odpotoval z letalom nazaj v Španijo. Njegovo posredovanje pri predsedniku republike ni imelo nobenega uspeha. »Intransigent« poroča, da je Del Vayo zahteval od njega takojšen povratak v Španijo, Azana pa je izjavil, da se v nobenih okoliščinah noče vrniti in da smatra nadaljnje prelivanje krvi za nepotrebno.

London, 17. febr. h. »Daily Mail and Morning Post« poroča iz Pariza, da je imel španski republikanski minister Del Vayo nalogo pridobiti Azano, da bi se vrnil v republikansko Španijo in nadaljeval borbo proti Francu. Azana pa je ponudbo odklonil in baje dobesedno izjavil: Pod nobenim pogojem nisem pripravljen podati izjave, da se bom vrnil v republikansko Španijo. Vi ne morete imeti več nobene nade, da vam bo uspelo preprečiti končni poraz. Svoje osebe ne maram več zaplesti v borbo, ki pomeni samo novo nepotrebno prelivanje krvi.

Dejstvo, da je predsednik španske republike Azana odklonil zahtevo zunanjega ministra Del Vaya po povratku v Madrid, tolnači diplomatski sodrudi »Evening Standard« kot izredno pomembno. »Evening Standard« piše, da pričakuje sedaj angleška in francoska vlada poziv predsednika Azane, naj republikanska Španija preneha borbo in prizna vlado generala Franca, ker zastopa stališče, da je Negrinova vlada prenehala obstojati in da nima več ustavnih pravic zastopati kak del španskega ozemlja.

Berard izredni diplomatski zastopnik?

Pariz, 17. febr. b. V zvezi z drugo Berardovo misijo v Burgozo so v tiskanih političnih krogih mnenja, da bi se moglo že v nekaj dneh rešiti vprašanje francoskih odnosov do generala Franca tako, da bi bil Berard v primeru, da bo njegova misija povsem uspešna in če se bo vrnil z zaželenimi zagotovili generala Franca, imenovan za izrednega diplomatskega za-

stopnika Francije v Burgozo za dobo šest mesecev, kar velja v podobnih primerih za skrajno časovno omejitve. Med tem bi se v stalnih Berardovih stikih z vlado proučile še nadaljnje možnosti špansko-francoskega sodelovanja, ki bi dovedle do končne in popolne ureditve medsebojnih diplomatskih odnosov.

Dasi predstavlja ta rešitev napredek v iskanju novih poti za navezovanje stikov z generalom Francom, na drugi strani vendarle razodeva skrajno previdnost francoskega postopanja, kar ima več vzrokov. Predvsem sta v Španiji še vedno dve vladi, čeprav gre v obeh primerih samo za dejanske vladi brez potrebnih atributov, na drugi strani pa je še zelo nejasna Francova neodvisnost od inozemstva, ki se zdi Francozom v Anglezem pogoj za vzpostavitev stikov s španskimi nacionalisti. Berardova misija, za katero se je Francija odločila v sporazumu z Anglijo, obstoja torej predvsem v tem, da dobi od generala Franca vsa potrebna zagotovila.

Senator Berard je odpotoval v Burgozo snoči. Tik pred odhodom se je sestel z min. predsednikom Daladierom. Na poti v Španijo ga spremlja več višjih uradnikov zunanega ministrstva ter dva tajnika.

Italija in Nemčija se ne bojita konkurence

Rim, 12. febr. o. »Giornale d'Italia« je objavil daljši članek o verzijah, da bosta Francija in Anglija priznali Francovo vlado. Takšno priznanje, pravi, bi v nobenem primeru ne povzročilo skrbri dosedanjim prijateljem nacionalistične Španije, Pariz in London ne moreta postati resna konkurenta Rima in Berlina, ker se ves sistem v Francovi Španiji opira na os Rim-Berlin. General Franco je odklonil vse kompromise, ki bi lahko zmanjšali pomen in vsebino njegove zmage ali pa ga prisilili h koncesijam za zunanje priznanje svojega režima.

General Miaja v Cartageni

Madrid, 17. febr. AA. General Miaja je prišel davi v Cartageno. Takoj po prihodu je imel konferenco s šefi republikanske vojne mornarice.

Nova madžarska vlada

Vsi ministri so obdržali svoje resore, le prosvetno ministrstvo je namestilo novega min. predsednika Telekyja prevzel Homan

Budimpešta, 17. febr. Grof Pavel Teleky je včeraj sestavil novo madžarsko vlado. V novem kabinetu ni bistvenih sprememb, le resor prosvetnega ministrstva, ki ga je imel doslej grof Teleky, je prevzel Valentin Homan. Vsi ostali ministri so obdržali svoje prejšnje resore. Sodijo, da v zunanji politiki nove vlade ne bo nikake spremembe. Novi ministriški predsednik bo zastavljal vse svoje sile, da doseže sodelovanje med opozicijskimi in vladnimi strankami. Grof Teleky bo tudi zastopal program agrarne reforme Imreidyja. Popoldne je regent Horthy novo vlado zaprisegel.

Pariz, 17. febr. o. Imreidyjev padec je izzval v francoskem tisku veliko pozornost. »Jour« naglašja, da pomeni za Madžarsko konec velikih nad. Imreidyja so proglasili za velikega državnika, ko je prevzel oblast v državi, in še posebej, ko je napovedal agrarno reformo, toda odpor veleposestnikov je bil zanj prevelik in tudi za male posestnike je storil premalo, da bi ga odločno podprli.

»Matine« je mnenja, da so na Madžarskem zopet zmajale konservativne struje, ki so proti sleherni reformi.

FIS tekme l. 1942 v Jugoslaviji?

Zakopane, 17. febr. v. Upravni odbor FIS (mednarodne smučarske zveze) je včeraj sklepal o bodočih prireditvah svetovnega smučarskega prvenstva. Ker je Jugoslavija umaknila svoj predlog za prireditve v l. 1941, so izvedbo poverili Italiji, pač pa je naš zimsko-sportni savez prijavil kandidacijo za l. 1942, kar se je vzel na znanje, končno pa bodo o tem predlogu sklepali šele na prihodnjem kongresu. Prihodnje leto bodo tekme FIS na Norveškem.

Postani in ostani član Vodniške družbe!

Uspehi ljubljanskega Aerokluba

Ta, za naše letalstvo izredno pomembna organizacija se lepo razvija in napreduje

Ljubljana, 17. februarja. Svoji občini zbor občnega odbora našega Aerokluba »Naša krila«, je pokazal, da se ta, za naše letalstvo izredno pomembna organizacija, razveseljuje razvoja in napredka. Občini zbor je bil v društvenih prostorih Avtomobilskega kluba v Kazini in vodil ga je predsednik krajevnega odbora dr. F. Orel. Na njem so bili dobro zastopani po svojih delegatih krajevni odbori iz Kočevja, Kranja in iz Jesenic, predvsem pa seveda iz Ljubljane. Vsa poročila funkcionarjev so zadovoljiva ter pričajo, da se je Aeroklub lani konsolidiral ter da se je začela zanj doba solidnega in uspešnega dela na vseh področjih. Razveseljuje se zlasti, da so v redu klubske finance, s čimer sicer ni rešeno, da imajo denarja v izobilju. Državna podpora, ki so jo prejeli, je namenjena potrebam Aerokluba na vsem področju občnega odbora in nikakor ne je ljubljanskemu krajevemu odboru. Občastni odbor mora kriti izdatke za mnoge namene, v glavnem za tri stroške klubskega udejstvovanja, modelarstvo, jadralno letalstvo in motorno letalstvo. Lani so organizirali nekaj podmladkov na srednjih šolah, ki se prav razveseljuje udejstvovanja. Treba bo ustanoviti več podmladkov ne le na srednjih, temveč tudi na meščanskih šolah. Jadralnemu letalstvu posvečajo posebno skrb. Ze lani so izvežali zopet večje število jadralnih letalcev. Poleti je bil na Blokah urejen z državo podpora jadralni center, s čimer je bil uresničen dolgoletni sen bivših odborov ter poplakan idealizem pionirjev našega jadralnega letalstva. Poslopje lahko sprejme pod svojo streho 56 tečajnikov in v nji bo stalna šola jadralnega letalstva. V ljubljanskem Aeroklubu je organiziranih 7 jadralnih skupin.

Posebno pomembna stroka ter hkrati krona letalstva je motorno letalstvo. Predsednik je izrazil upanje, da si bo klub v tem letu lahko nabavil za potrebe letalstva letalo domače izdelave, ki zaradi tega ne bo veljalo več kakor okrog 70.000 din.

Sredila so poročila drugih funkcionarjev, ki so istovetna s poročili krajevnega odbora ter jih zaradi tega ne bomo podrobneje navajali. Tajniško poročilo je prečital namestu odnosa tajnika Kepca dr. Rape. Izmed poročil odsekov je posebno zanimivo poročilo o delovanju motorne sekcije, ki je izredno delavna. Načelnik sekcije in njen glavni delavec je dr. Rape. Iz poročila posnemamo, da je bilo v zadnji poslovalni dobi na področju ljubljanskega odbora 1.464 poletov v 267 urah in 27 minutah. Leteli so razen turističnih pilotov, ki so položili izpite pri občastnem odboru tudi piloti jadralci, ki so izpite položili v Rumi. V motorni sekciji se je udeleževalo 22 letalcev. Tudi poročilo načelnika jadralne sekcije Raznožnika kaže, da je bila ta sekcija zelo delavna. Na njeno delovanje ter smotre se še povrnemo ob priliki, da opozorimo javnost na eno najednejših stremiljenj današnje mladine.

Vsa poročila so bila sprejeta brez debate. Tudi volitve so bile opravljene soglasno. Po pravih odpadah vsako leto po žrebu tretjina odbornikov, ter je zato treba odbor dopolniti. Izmed odbornikov, ki so izpadli, je bil zopet izvoljen dosedanj tajnik A. Kepec. Odbor se je razširil za nekaj članov. Izvoljeni so bili po večini mlajši člani: I. Škerlj, K. Hočevar, Detter in Devetak. Končno so bili izvoljeni še delegati za osrednji odbor v Beogradu, in sicer dr. F. Orel, dr. S. Rape in kot namestnik Svetozar Hribar.

150. predstava »Prodane neveste«

Na nji nastopi drevi češka umetnica svetovnega slovesa Jarmila Novotna

Ljubljana, 17. februarja. Danes bomo imeli na odrju jubilej 150. uprizoritve »Prodane neveste« po prevratu, to je od zmagovitosti, po težki borbi doosežene nove uprizoritve Smetanove opere dne 3. decembra 1918, ko smo dobili po starih letih kulturne sramote med vojno, po žalostni dobi, ko se je šopiril v današnjem opernem poslopju kino Central, zopet popolno slovensko Narodno gledališče. 150. uprizoritev pa bi se pomnožila od 1. 1894 do 1. 1914 izdatno, ako bi pristili vse uprizoritve, ki so bile od 15. februarja 1894 dalje, to je od slovenske krstne predstave do danes. Prav pa je, da se spominamo danes Fr. Grbiča in Hilarija Beniška, ki sta nam slovensko opero ustvarila in sta bila prva dirigenta slovenske »Prodane neveste«. Na krstni predstavi so peči Marinko Lesčinska, Janka Beneš, Kecalja Vasiček, Krušič Noll, Ljudmila Rihova in Vaška Pavšek. V manjših partijskih so sodelovali še Irma Polakova, Nigrinova, Fr. Rus, Štampcar, Perdan in Bitner. Gledališki list navaja, da so bili novi kostumi izdelani natančno po figurinah Narodnega gledališča v Pragi. Prevod je pa

oskrbel Anton Funtek in ta prevod je v bistvu ostal nespremenjen doslej.

V torek, 3. dec. 1918 pa smo stopili pred občinstvo z novo opero, novim velikim orkestrom, velikim zborom, novimi solisti, novo opremo. Dirigent je bil Frid. Ruškava, režiser Vladimir Murek. Prvi smo imeli svoj balet, ki ga je uvečal mojster Václav Vítěk. Predposledni sta bili F. Klimentova in Stusa Bezkova. Naslovno partijo je izvajala Jana Richterjeva, Janko je bil Pepik Drvotar, Zathy Kecal, Kovač Vašek, Skalska Esmeralda, vodja glumačev VI. Marek. Ostale vloge so imeli Medvedova, Vrhunčeva, Čermak in P. Debevec. Opera je izvala viharno priznanje, vsem češkim pevcom je češka legija poklonila cvetlična darila. Gledališče je bilo nabito polno, celo dve vrsti stolov so postavili v parter. Tako se je začela iznova triumfalna pot »Prodane neveste«, ki je naša najbolj priljubljena opera. Srečen slučaj hoče, da poje Marinko ob jubileju 150. predstave po svoj slavnosti češka umetnica svetovnega slovesa, gospa Jarmila Novotna.

Poraz Skandinavcev v njihovi panogi

Prvič v zgodovini FIS-tekem je postal svetovni prvak v norveški kombinaciji Neskandinavcev: zmagal je sudetski Nemeč Gusti Berauer

Zakopane, 17. februarja. Včeraj peti dan tekmovalja za svetovno smučarsko prvenstvo je prinesel največje presenečenje, kar jih pomeni zgodovina FIS prireditve. Kakor je srednja Evropa neprekosljiva v alpskih disciplinah smučanja, v smuku in zlasti slalomu, so bili Skandinavci, na čelu z Norvežani, nepremagljivi v klasični kombinaciji teka in skoka, ki se danes velja za največjo in najvažnejšo panogo smučanja. Včeraj v Zakopanem pa se je zgodila senzacija, da so morali Norvežani priznati premoh srednje Evrope, ki je od prvih 12 zasleda 10 mest po svojih zastopnikih, svetovni prvak pa je postal Sudetski Nemeč Berauer, ki si je nedavno osvojil tudi prvenstvo Nemčije. Sploh je bila norveška kombinacija izreden uspeh za Nemčijo, saj so bili med prvimi šestimi 6 Nemci, katerih zastopniki so si s to zmago priborili že dni v Zakopanem že šest svetovno prvenstvo. Velik uspeh so dosegli tudi Poljaki, ki imajo 3 tekmovalce na prvih mestih. Izreden uspeh Neskandinavcev se zlasti pokaže v dejstvu, da je bil na lanskem FIS tekmovalju v Lahtiju Švicar Adi Gamma kot najboljši Srednjeevropec šele na 14. mestu v kombinaciji.

Včeraj je bil krassen solnčni dan, ki je privabil k skokom za kombinacijo obilo gledalcev. Skakali so na veliki skakalnici s kritično točko 85 m, vendar le s trikratnim zaletom. Kljub temu so dosegli tekmovalci velike daljave, nekateri nad 70 m, najboljši pa je bil znani planiški zmagovalac Marusarz s 73,5 m. Le malo je zaoštal sušetski Nemeč Hans Lehr. Od favoritov za naslov prvaka v kombinaciji, so odpadli že po prvem skoku Finac Mäkinen, Norvežan Hoffsbakken in Odden ter šved Wetsberg, ker so padli. Enako se je godilo norveškemu Laponcu Kvanliju, zmagovalcu v Holmenkollu. V poštev sta prišla nato samo še 5. in 6. plasirana pri teku, Norvežan Fosseide, ozaroma Berauer. Toda, dočim je Fosseide skočil le 55,5 in 61 m, je imel Berauer skoka po 66,5 in 64 metrov, s čimer je prekosil njegovo prednost s teka in zmagal sugurno. Nemci so sploh skakali izredno dobro in sigurno. Tako je Bach skočil 67 m, Merz 64,5 in 66 m. Meergans 65 in 61,5 m. Premoh severnjakov se občutno daje. V ponedeljek so Italijani in Švicarji v starosti pokazali, da so se jim znatno približali, včeraj pa so to še bolj prečepetvalno dokazali Nemci in Poljaki.

Oba naša zastopnika, Gropar Klancnik in Prus, sta bila na 19. in 20. mestu v kombinaciji. Beve je imel sicer lep skok 62 m, a je bil v teku prešlab, da bi se ugodno plasiral.

REZULTATI SKOKOV ZA KOMBINACIJO

1. Stanislaw Marusarz (Poljska) 73,5 in 71,5 m, 2. Lahr (Nemčija) 72 in 71 m, 3. Andrej Marusarz (Poljska) 64 in 65 m, 4. Berauer (Nemčija) 64 in 66,5 m, 5. Sellin (Švedska) 63,5 in 63,5 m.

REZULTATI KLASIČNE KOMBINACIJE

1. Gusti Berauer (Nemčija) 429,6 točk, 2. Gustav Sellin (Švedska) 426,6, 3. Maguar Fosseide (Norveška) 422,4, 4. Andrej Marusarz (Poljska) 410,5, 5. Guntner Meergans (Nemčija), 6. Christian Merz (Nemčija), 7. Stanislaw Marusarz, 8. Mieczyslaw Wnuk (oba Poljska), 9. Adi Gamma (Švica).

Včeraj so bili tudi prvi treningi solo skakačev. Največja senzacija je bil 16 letni Poljak Jan Kula, ki je dosegel 85,5 m. Norvežan Myhr 77 in 72 m, Absjörn Ruud 72,5 in 73 m, Švicar Paterlin 76 m. Skakali so tudi naši in sicer Karel Klančnik 70 in 70,5 m, Palme pa 68 m.

V petek je na sporedu vojaški patrolni tek, pri katerem Jugoslavija ne sodeluje.

Avto obvisel na vrbju

Fužine, 16. februarja. Čudna nesreča se je pripetila v ponedeljek v Poljanski dolini. K sreči ni bilo človeških žrtev. Trgovce in gostilničar Filip Potočnik iz Zirov je vozil v nedeljo svate. Avto pa mu je zaradi napake v diferencialu obstal na Fužinah. Kočiča so se z njim ukvarjali, pa ni šlo. Potočnik je moral pustiti avto čez noč na prostem. V ponedeljek so hoteli polomljeni avto spraviti na Hotavljice, v delavnico bratov Demšarjev. Nekaj časa so ga peljali s konjem, potem pa je naprosil Potočnik brata Demšarja, naj mu priskočita na pomoč. Brata sta se odzvala in tako je kaj čudna kolona vozila proti Hotavljam. Sprejaj je vozil Demšarjev avto, ki ga je šofiral Demšar sam, zadaj na vrvi pa so imeli prvezanega sponesrečenca, ki ga je uravnal Potočnik, poleg katerega je sedel drugi brat Demšar. Med vožnjo so srečali trgovca z lesom Kunstlja.

»Pa ti vozi dalje« je dejal Potočnik Demšarju, naker je skočil iz avta. Oni spredaj, ki pa ni vedel, da sedi za volanom polkvarjenega avtomobila njegov brat, je vozil v moteno dalje, kar pa je povzročilo nesrečo. Bržčas Demšar zadaj ni povsem obvladal vozila, zakaj nameraval je zagrabiti avto zaradi polomljenega diferenciala pri kolesih. Demšarju je zasukalo volan v stran, avto je zadel v občestni kamen in se je zmanjkalo vozilu cestni tal. Avto je zdrknil po obronku proti vodi, se trikrat preklopil ter obvi-

sel slednjič po neverjetnem naključju na vrbju nad Poljanščico. Demšarju, ki se je kotil v avtomobilu, se ni pripetilo nič posebnega hudesa. Dobil je nekaj prask po rokah, poobil si je rebra, sicer je pa ostal brez resnejših poškodb. Sreča je bila, da se je ta čas, ko je zdrknil avto po bregu navzdol, odrgala vrvi, ker bi bilo sicer potegnile tudi prvi avto proti strugi.

Šablona za spomenik kralja Aleksandra

Ljubljana, 17. febr. Davi ob 10. se je pri vzhodu v Tivolski park zbrala komisija, ki naj bi pregledala prostor in položaj, kjer naj bi bil postavljen kraljev spomenik. Od ožjega odbora za postavitev spomenika so bili navzoči podpredsednik dr. Zirovnik, dr. Hebein, blagajnik ing. Bevc, tajnik Josko Pogacnik, in odborniki ga. Govekarjeva, Rebek in Jeras. Od razsodišča upravnika Narodne galerije Zorman, ing. Platnar, prof. G. Kos, Males in tudi sam projektant kipar Dolinar. Inženirsko zbornico je zastopal ing. Ivo Medved, Klub arhitektov in inženirjev arh. ing. Sever in Kobe, od gradbenega odbora mestne občine so bili njegovi načelnik prosvetni ref. prof. dr. Stele in ing. Hrovat, od gradbenega urada pa direktor ing. Poženel in nadsvetnik ing. Mušič in ing. Lenarčič.

Osebe kulisarne Narodnega gledališča je postavilo šablono v naravni velikosti. Siva atrapa naj bi predstavljala granitni podstavek, rjavi konj z jezdecem pa bronasti kip spomenika. Navzoči so si šablono ogledali od vseh strani in so že ugotovili,

da zapirajo prost pogled na spomenik drevesa na levi in desni ob vzhodu v Tivolski park, kar pa ni nobena ovira, ker jih bodo z lahko odstranili. O svojih vtisih bo komisija sklepala po končanem ogledu. V času, ko to poročamo, ogled še traja.

Ministrstvo prosvete o spomeniku Viteškega kralja

Odbor za postavitev spomenika Viteškemu kralju Aleksandru I. Uedinitelju v Ljubljani objavlja, da je prejel od ministrstva prosvete na vlogo od 31. januarja 1939, s katero je zaprosil za odobritev sprejetega osnutka za spomenik blagopokojnemu Viteškemu kralju, sledečo rešitev: »Na prvo ožjo odbora za spomenik Viteškemu kralju in po mnenju pisarne Nj. Vel. kralja ter po uredbi o poslovanju ministrstva prosvete, odobrujem priloženi projekt za spomenik blagopokojnemu Viteškemu kralju, v kolikor se tiče njegove umetniške izpeljave.«

Istočasno je odboru predložil akad. kipar Lojze Dolinar, kateremu je bil odbor oddal postavitev spomenika, naslednjo oceno, izdano od ministrstva prosvete: »Priloženi osnutek kaže, da zasnovana spomeniku ustreza svojemu namenu in da je naša dostojen izraz v umetniški izpeljavi. Podstavek, konj in jezdec tvorijo organsko celoto v slogu in po vsebini. Kip jezdec kaže viteški ponos, energijo, neustrašno odločnost junaka in veličanstvo vladarja, vrline, ki so odlično izražene v triumfalni, ritmični kretji konja, ki nosi jezdec z močjo neustrašne energije, pri čemer je pa varovan dostojanstveni in klasični mir. Na podstavku so štirje reliefi, od katerih dva simbolično predstavljata vodečo vlogo blagopokojnega kralja v vojnah za osvoboditve, druga dva pa prizore iz našega udejnjenja.«

Unionska dvorana za Svengalija pretesna

Snočnja predstava, zanimiva in zabavna zlasti proti koncu, je trajala nad 4 ure

Ljubljana, 17. februarja. Ljubljana je res veliko mesto, smo pomislili snoci, ko se je tlo toliko ljudi pred Unionom in vseh prednjih prostorih velike dvorane. Čakali so na konec kinematografske predstave, da napolnijo dvorano vsaj tak, kakor je bila nekaj, ko se je baje tam zbralo 100.000 ljudi. Zdi se, da je Svengali sponzoriral Ljubljancem, še preden je prišel v Ljubljano, da morajo priti na njegovo predstavo. Zato so pač bile vse vstopnice razprodane že pred večerom in ob 21. je imel človek v dvorani občutek, da poka v svojih temeljih, tako je bila »načelena«. Ali bi ne kazalo, da bi privedli slabo obiskanih koncertov v izjuzni koncertni program tudi malo telepatije? smo se vpraševali. S samo radovednostjo ne moremo razložiti izrednega zanimanja naših meščanov za okultizem.

Cim je stopil na oder junak dneva, je nastala pobožna tišina. Skeptiki so se sicer muzali, a večina občinstva je vendar pričakovala v svetli zaveronosti čudežev. Ne smete misliti, da se k mistiki nagibajo le ženske, ki so bile sicer v večini, kakor so povsod, moški smo prav takšni reveži, tako rekoč igrači skrivnostnih sil, ki jih imajo Svengaliji tega sveta v zakupu. Zdelo se mi je, da so bile zbrane inogostno številne ljubljanske vedeževalke, vsi tisti, ki raje verjamejo sanjam kakor sebi, zaljubljeni mladina, ki je še posebno pod pritiskom kozmičnih sil — toda intelektualci nikakor niso bili v manjšini, kajti zastopani so bili celo univerzitetni profesorji. No, kaj bi govorili in ljudi tudi ni treba opravičevati. Vendar je večina občinstva hotela veljati za zelo učeno in je nestrno poslušala Svengalijevo uvodno razlago napovedanih eksperimentov. Živci so bili že preveč napeti, da bi ljudje lahko mirno čakali na »dejnjo« sama brez besed. Zato je nastopilo olajšanje, ko se je začelo glavno in so gospejke kot prve žrtve skrivnostne vede stopili na oder. Tudi novinarji so morali biti zastopani in popuarni naš Janko je pokazal občinstvu svoj diplomatski obraz. Svengali je čital z obrazov mož, ki so sedeli na oderu in prečital je celo več, kakor je bilo nekaterim ljubo. Nekomu je dejal, da njegov značaj ni zanimiv, drugega je razkrinkal kot prevelikega idealista, nekemu zakonskemu možu je pa izvelkel priznanje, da je njegov zakon srečen... V dvorani je sedela njegova žena...

Občinstvo se je počasi razvlelo, vendar še ni bilo dovolj tesnega kontakta med njim in telepatom. Svengali je hotel dokazati in je tudi dokazal, da ni goljufija, kar počenja, toda goljufali so ga nehoti gledalci. Možje so prečitali nekaj skrivaj zase iz časnikov in Svengali naj bi uganil, kaj. Ugibal je, uganil, uganil, kateri list so izbrali in končno je uganil, da si je vsak izmed njih izbral nekaj drugega ter so s svojim prenašanjem misli le begali telepatu. Začetki je bilo treba zopet od začetka... Ko so si vsi trije izbrali ene in iste besede, je kmalu uganil. Led med občinstvom je bil prebit.

In zdaj je bilo vernikov še celo preveč, ko je jasnovidec z vato zakritimi očmi in še z neprozorno črno obvezo zavazan začet čitati s predmetov usodo njihovih lastnikov ter dogodke v zvezi z njimi, se je nagromadilo toliko fotografij, ur medaljonov, kuvert itd., da bi bilo treba predstav podaljšati za nekaj dni, če naj bi Svengali odkril vse te zamotane skrivnosti. In te skrivnosti so bile v resnici zamotane, ker jih lastniki predmetov sami niso znali in so jih hoteli izveči iz jasnovideca. Svengali je opisoval fotografije, ki jih je gledal z duševnimi očmi s takimi uspehi, da se ni niti enkrat zmotil. Do minute natančno je tudi uganil, koliko je kazala ura, ki jo je vzel v roke izmed zbrane gradiva. Predital je naslov s kuverte, ki je niti ni videl in uganil točno dogodek z njo v zvezi. Opisal je otroka, fotografirane na fotografiji, ki si jo je »ogledal« samo s prsti ter uganil, da je otrok nadarjen za glasbo ter je prebolel hudo bolezen. Posebno je pa presenetljivo občinstvo, ko je uganil, kaj se skriva v zaprti kuverti ter povedal, da občuti kakor da ga je nekdo hotel s tisto kuverto ujeti... Povedal je, da je v nji telet vladne deklaracije. Ni se zmotil. Med temi eksperimenti se je približal na oder možak s kapo v roki ter zakrčkal, da ni res, kar trdi Svengali. Bil je v alkoholnem strasu in strahnil ga je poslal na zrak.

Poletni semester na naši univerzi

Ljubljana, 17. februarja

Inskripcija za slušatelje, ki stopijo prikratk na univerzo, traja od 1. do 10. marca 1939. Slušatelji morajo vplačati pri vpisu za vsak semester vplativo po 25 din v kolikih, ki se nalepijo na osebne izkaze ter solmino, ki je odmerjena po letnem davku. Solmina in taksa za bolniško blagajno se plačujeta ob vpisu. Naknadna inskripcija bo dovoljena le na motivirane prošnje, opremljene s potrebnimi dokazili in sicer le do 20. aprila 1939. Poletni semester traja od 1. marca do 30. junija.

Akadske oblasti za študijsko leto 1938-39 so rektorat univerze kralja Aleksandra I. Rektor dr. Kušej Rado; prorektor prof. dr. Samec Maks; vršilec dolžnosti univerzitetnega sekretarja Sketelj Karlo sekretar juridične fakultete. Univerzitetni svet: Predsednik rektor, podpredsednik prorektor, poslovođa prof. dr. Janez Fabjan, člani: vsi redni profesorji. Univerzitetni senat: Predsednik rektor; člani: prorektor, vsi dekani in prodekani. Univerzitetna uprava: Člani: rektor in vsi dekani. Dekanat filozofske fakultete: Dekan prof. dr. Kldir Franc, prodekan prof. dr. Kelemen Jakob. Dekanat juridične fakultete: Dekan prof. dr. Korosec Viktor; prodekan prof. dr. Sajovic Rudolf. Dekanat medicinske fakultete: Dekan prof. dr. Plečnik Janez; prodekan prof. dr. Kanjski Evgen. Dekanat tehniške fakultete: Dekan prof. dr. Gosar Andrej, prodekan prof. ing. Osana Marij. Dekanat teološke fakultete: Dekan prof. dr. Snoj Andrej, prodekan prof. dr. Slaviz Matija.

Pregled frekvence v zimbakem semestru izkazuje na univerzi kralja Aleksandra I. skupaj 1965 slušateljev in slušateljic. Na filozofski fakulteti je bilo vpisanih 413 rednih in 7 izrednih slušateljev. Na jur-

dični fakulteti 675 in 3 izredni slušateljci in slušateljke. Na medicinski fakulteti 172 rednih slušateljev in slušateljic. Na tehniški fakulteti 499 rednih in 1 izredni slušatelj. Na teološki fakulteti 194 rednih in 1 izredni slušatelj.

Beleznica

KOLENDAR

Danes: Petek, 17. februarja katoličani: Donat, Gregorij X.

DANAŠNJE PRIREDITVE
Kino Matica: Tragedija Sanghaja
Kino Sloga: Snegulčica in 7 škratov
Kino Union: Konflikt ob 16. in 19. Eksperimentalni večer svetovitega telepata Svengalija ob 21.

Kino Moste: Ej uhnjem in Neustrašni ženin

Koncert »Ljubljanskega Zvona« ob 20. v veliki Filharmonični dvorani

DEZURNE LEKARNE

Danes: Dr. Kmet, Tyrševa cesta 43. Trnkočy ded., Mestni trg 4 in Ustar, Selenburgova ulica 7.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Petek, 17. februarja: zaprto. (Gostovanje v Celju: Upniki — na plan!)

Sobota, 18. februarja: Potovanje v Benetke, Izven

Nedelja, 19. februarja: Upniki, na plan! Izven. Znižane cene od 20 din navzdol

Ponedeljek, 20. februarja: zaprto

Torek, 21. februarja: ob 16. uri: Upniki — na plan! Znižane cene od 20 din navzdol

Sreda, 22. februarja: zaprto

OPERA

Začetek ob 20. uri

Petek, 17. februarja: Prodana nevesta. Gostovanje Jarmila Novotne. Izven

Sobota, 18. februarja: Jesenski manevri. Premiera. Fremerski abnoma

Nedelja, 19. februarja: Jesenski manevri. Izven

Ponedeljek, 20. februarja: zaprto

Torek, 21. februarja: Jesenski manevri, Izven. Znižane cene

Sreda, 22. februarja: Lohengrin. Red Sreda

Samomor

Ljubljana, 17. februarja

Jutri ob 16. bodo na pokopališču v Dravljah položili v grob truplo sprevednika cestne električne železnice, 32letnega Lušina Franca, ki je včeraj umrl tragične smrti.

Pokojni Franc Lušin, oče štirih neprekrbljenih otrok, je bil zaposlen pri električni cestni železnici že od svojega 16. leta. Njegovi predstojniki so ga cenili kot zelo skrbnega in vestnega ter zanesljivega uslužbenca. Kakor pri svojih predstojnikih, je bil pokojnik priljubljen tudi pri svojih tovariših, ki kar niso mogli verjeti, da si je mladi mož v obupu končal življenje. Lušin je imel v sredo na sodišču razpravo zaradi žaljenja časti, v kateri je zmagal, ker je bila pravica na njegovi strani. Po razpravi se je nekaj časa zdržal v družbi v mestu, zvečer pa se je vrnil domov v Kosezah. V duševni zmedenosti si je zadržal zanko za vrat in se obesil na drevo blizu poti. V gozd je prišla dopolne komisija, v kateri sta bila policijski zdravnik dr. Lužar in dežurni uradnik g. Tomic. Truplo so po komisijem ogledu prenesli v mrtvašnico v Dravljice.

Avtomobilska nesreča

Krmelj, 16. februarja

V nedeljo se je pripetila v Dol. Boštanj pri Sevnici avtomobilska nesreča, ki bi lahko zahtevala več žrtev. Lastnik avtomobila g. Z. A. obratovodja rudnika Krmelj, je hotel pripeljati nekaj gostov iz Krmelja v Boštanj, kjer je bilo veliko predpustno rajanje. Med vožnjo pa je avto znanke »Opel« zadel v železno ograjo. Avto je odletel v bližnji jarek.

Lastnik je dobil k sreči samo lažje poškodbe po glavi, enako tudi ostali, dočim se je g. Z. močno pretresla. Ponesrečenci so bili prepeljeni k banovinskemu zdravniku v Sevnico, ki je ugotovil večinoma samo manjše poškodbe.

Z Jesenic

— Smrt Košl. Te dni je v 65. letu nena doma preminil g. Gasperin Anton, tovarniški delavec in hišni posestnik na Plavzu. Pokojni je bil zelo prikupen mož, dober gospodar in skrben družinski oče. Na Jesenicah je nena doma umrla gospa Marija Slaninik, žena tovarniškega delavca in mati treh otrok, ki pa so že preskrbljeni. Pokojna je bila pridna žena in skrbna gospodinja. Zadel jo je srčna kap. Na Javorniku je nena doma preminil začet od srčne kapi v 61. letu starosti g. Anton Justin, tovarniški delavec v poklju in hišni posestnik na Javorniku. Pokojni Justin je bil zelo prikupen mož in skrben gospodar. Pri KID na Jesenicah je bil zaposlen polnih 44 let in je bil šele pred tedni upokojen. Usoda ni hotela, da bi v miru in zadovoljstvu užival težko prislužen pokoj. Vsi trije pokojniki so bili v enem dnevu pokopani ob veliki udeležbi ljudi iz vsega revirja. Bodi jim ohranjen lep spomin, težko prizadetim svojim pa naše iskreno sožalje!

Iz Radeč

— četrti sokolski prosvetni naračajski večer v Radečah. V soboto je priredil Sokol v gostilniških prostorih br. Zaneša Hallerja sokolski naračajski večer, ki je bil precej dobro obiskan. Otvorila sta ga naračajnik Pohar Ladislav in Pešec Janez, ki je zaigral sokolsko himno. S. Močnikova je predavala o zgodovini sokolstva. Naračajnik Nemeč Marjan in Pohar Ladislav sta lepo prednašla vsak svojo točko, čemur je sledila debata. Bil je lep sokolski večer.

DNEVNE VESTI

— Madžarski novinarji v Jugoslaviji. »Putnik« bo organiziral v drugi polovici maja turneje madžarskih novinarjev po Jugoslaviji in sicer najprej v družbi z madžarskimi zdravilniki, ki bi si radi ogledali zdravilišča in kopalnice v predvojni Srbiji. Pozneje se bodo pa novinarji ločili od zdravilščnikov in kopalnic v predvojni Srbiji. jo, Plitvička jezera, Zagreb, Ljubljano, Bled, Rogaška Slatina in druga mesta. Po tem potovanju namenja »Putnik« organizirati potovanje mednarodne skupine novinarjev po Jugoslaviji. Tega potovanja naj bi se udeležili novinarji iz skandinavskih držav.

— Učiteljska zborovanja JUU. Sresko učiteljsko društvo JUU za srez Ptuj bo zborovalo v soboto 18. t. m. ob osmih zjutraj v ptujski v prostorni dvorani Mladike z običajnim dnevnim redom. Po zborovanju bo sestanek učiteljskega pokreta. Ne pozabite na pedagoško skrinjico! Sresko učiteljsko društvo JUU za srez Ljubljana mesto bo zborovalo v četrtek 23. t. m. ob pol devetih v telovadnici II. deske ljudske šole z dnevnim redom: 1. situacijsko poročilo, 2. poročilo o uspehu zimске pomoči otrokom, 3. prečevanje univ. prof. dr. Gosarja: Vprašanje novega družabnega reda in učiteljskih, 4. samopomoč in pravilnik o človekoljubnih ustanovah, 5. slučajnosti. Sresko učiteljsko društvo JUU za srez Brežice sporoča vsem svojemu članstvu, da je do sedaj prijavljenih 48 učiteljev, ki bodo hospitalizirani dne 8. in 11. marca na ljubljanski pokusni šoli. Naslednje zborovanje bo v Brežicah 15. aprila, ki pa bo kakor letos običajno združeno s krškim učiteljskim društvom.

— Vloga Francije v razvoju našega letalstva. Te dni zapusti Jugoslavijo ravnatelj velike francoske družbe za zračni promet Air France Eduard Zamboni, ki je živel v Beogradu in Zemunu dolga leta. Njegovo ime je tesno zvezano z razvojem našega civilnega zračnega prometa. Franciji so bili prvi, ki so uvedli zračno zvezo med našimi letališči in velikimi evropskimi mesti Parizom, Dunajem, Budimpešto, Londonom itd. Francoska letala so bila tudi prva, ki so začela letati na progi med našo državo in Južno Ameriko, kar je zlasti važno glede na naše izselence. Ravnatelj Zamboni odhaja v Švicco kot generalni ravnatelj družbe Air France.

— Uredba o nacionalnih parkih. Na predlog ministra za gozdove in rudnike je izdal ministrski svet uredbo o nacionalnih parkih. Po tej uredbi se lahko kraji s posebnimi naravnimi lepotami znanstvene ali zgodovinske vrednosti ali kraji, ki imajo pogoje, da služijo uživanju prirode, fizičnemu ali duhovnemu utrjevanju človeka in razvoju turizma izločijo in proglase za nacionalne parke. Vrhovno nadzorstvo nad nacionalnimi parki bo imel minister za gozdove in rudnike, kot njegovi posvetovalni organi bodo pa pri ministrstvu in pri banknih upravah ustanovljeni odbori za zaščito prirode. Po potrebi se bodo upoštevali tudi nasveti planinskih, lovskih in njim sorodnih organizacij.

— Spominu Pavla Hadžija. Bil si naš prvi generalni direktor pošt in brzojavov v Beogradu, in sicer v času, ko je bilo treba razne poštne predpise izenačiti. Iz poštne krogov v Srbiji, Hrvatski in Sloveniji si zato sklical zmožne uradnike ter tako omogočil, da je naša kraljevina v najkrajšem času dobila enotne prometne predpise. Bil si plemenit značaj, dober prijatelj in drug v takratnem političnem vrvežu si mnogo svojih podrejenih prometnih uradnikov obvaroval preganjanja. Hvala Ti večna za vse, kar si storil! — Bog naj Ti bo plačnik Spavaj sladko! Jaša Vrečko.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo, oblačno, nekoliko topleje vreme. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Dubrovniku 13, v Kumboru 12, v Splitu 11, v Mariboru 9,6, na Rabu 9, v Ljubljani in Zagrebu 7, v Beogradu 6, na Visu 5, v Sarajevu 4. Davi je kazal barometer v Ljubljani 767,6, temperatura je znašala —2,6 na aerodromu —6,8 C.

— Otroci podlegli opeklinam. Snodi so prepeljali v splošno bolnico 16 mesecev staro hčerko poštenika iz Komende v kamniškem okraju Milko Globočnik. Otrok se je doma v kuhinji sukal okrog razgretega štedilnika in pri tem zvrnil nase lonec kropa, ki ga je oparil po glavi in životu. V bolnici so malo ponesrečenko sicer skušali ohraniti pri življenju, a je ostala zdravniška pomoč zaman. Otrok je ob 3. ponoči umrl.

— Trile poškodovanci. Delavec Jože Lariš pri tridni »Slograd« na Jesenicah je bil včeraj zaposlen pri kopanju zemlje. Pri delu pa se je nana vsula plast zemlje, ki mu je zlomila levo nogo. — 7letna delavčeva hči Antonija Drstenek iz Zelenih jame je pri igri tako nesrečno padla, da si je pregriznila jezik, zaradi česar je nastopilo tako hudo krvavenje, da so jo morali nemudoma spraviti na kirurški oddelki bolnice.

— Vlom v Fari pri Kočevju. V trgovino Antona Ožaniča v Fari pri Kočevskem okraju so vdrli oni dan ponoči neznan zlikovci. Odnesli so 30 m belega platna, 12 moških zimskih srajc, 8 moških in ženskih spodnjih srajc, 25 raznih čepic, 12 posteljnih pregrinjaj, 50 m svilne, več parov hlač, nekaj galanterijskega blaga, več estevin in cigarete ter 300 din drobiža. Vlomilci so pobegnili proti Brodu na Kolpi. Ožanič je oškodovan za blizu 8000 din.

— Samomor 17letnega mladenčca. Ze 17. januarja je izginil iz vasi Donje Brezice mladenček iz Sotli Valentin Lugačič, star 17 let. Odšel je v sosedno vas in pozneje ga ni nihče več videl. V sredo so ga pa našli kmetje v gozdu obsejenega. Vse kaže, da je šel v smrt zaradi nesrečne ljubezni.

— Mrtvi v gozdu. V sredo zjutraj so našli kmetje v gozdu blizu Bjelovara truplo neznanega moškega. Na njem so bili še sveži sledovi krvi. Sodna komisija je ugotovila, da je bil neznanec zaboden z nožem. Prebenedo je imel tudi srce. Kmetje so spoznali v njem Josipa Mirkovca iz Katoliškega Selišča. Truplo je bilo pokrito s cerkvenim prtom. Vse kaže, da je bil Mirkovec član družbe, ki je izropala župno cerkev v vasi Samariču.

— Tragična smrt kmetarja. Vosijski bolnici je podlegel poškodovan kmet Slavko Gazdek iz Bajevice pri Nasicah. Bil je preds. krajevne organizacije HSS in užival je velik ugled. Nedavno je bil doma obstrujen. Rane so bile tako težke, da jim je v bolnici podlegel.

Iz Ljubljane

— Iz Čajanka pri češkoslovaškem konzulu. V proslavo 150. predstave »Prodane neveste« po vojni v ljubljanski operi je konzul CSR v Ljubljani g. ing. Minovsky včeraj popoldne priredil čajanko na svojem stanovanju, ki so se je udeležili številni kulturni predstavniki Ljubljane, zlasti gledališča in glasbe, češke kolonije, JČ lige, zasloniki tiska in drugi. Na čajanko je prišla tudi slovita primadona ga. Jarmila Novotna, ki bo drevi nastopila v »Prodani nevesti«. Čajanka je bila nov dokaz tesne povezanosti in vzajemnega kulturnega sodelovanja Slovencev in Čehov.

— Iz Vokalni koncert Ljubljanskega Zvo. na bo začel drevi ob 20. uri v veliki Filharmonični dvorani. Pod vodstvom zborovodnje Doreta Matula bo izvajal moški in mešani zbor Ljubljanskega Zvona izključno de la del dr. Benjamina in dr. Gustava Ipavca. Vmes bo pela nekaj samospetov gđc. Valerija Heybalova ob spremljevanju g. Zebreta. Pevski zbor Ljubljanskega Zvona si je stekel za razvoj slovenske glasbe velikih zaslug, zato je dolžnost naše koncertne publike, da v velikem številu posesti njegov nocojšnji koncert. Sedeži se dolo v knjigarni Glasbene Matice, od pol 8. ure dalje pa v veži Filharmonične družbe. Podrobni spored se dobi v predprodaji v knjigarni in pri večerni blagajni.

— Iz Znamenit klavirski koncert v veliki Filharmonični dvorani! Zopet bo koncertiral pri nas slavni ruski pianist Aleksander Borovski, katerega prištevajo vsi glasbeni krogi k največjim pianistom sedanje dobe. Vsak njegov koncert je velik glasbeni praznik za mesto, v katerem koncertira, zato že danes opozarjamo na njegov nastop, ki bo v petek dne 24. t. m. v veliki Filharmonični dvorani. Vstopnice od jutri dalje v knjigarni Glasbene Matice.

— Pvaninska veselica. Dovh na bo, ko bo treba iti na pvaninsko ples akademikarjov SPD-ja, ko bo, kolikor pravijo, 18. svečana v trgovskem domu. Pravijo, da bo takist ka u hribah. Če boš rajtu prite u dvorano, bo treba pretete stopita, da na boš omagou u Turskem žleba. Pa se ustavel te bodo par bvačaj, češ, preh pa ne gremo not, dokler nismo z gnarjam bot. Če sa torist al pa študent, boš odratjou kovača, drhač pa poudruža kovača. Ker odednu se boš, ka boš prišou na Male podu, koder bo pod ta Douho gritio »pušenšank«. Mejkvat, ta bo za mujo. Ba djala, da na vemó imena pjače no jedače, kokr se bo tegale dobive na stan-ta. Bo pa use zva pocen! Muska bo na Velkeh podesh prou fletne jegrava, sej so zavrav godce ud onegávnega nju star žez. Če ti na Podesh na bo vseč, boš pa ukrenu karake in štamfov cvó ke hó do Kredarce. Tam jagrajo naš fantina, u jerhouah pa kóbuk na gvau. Cmrl bo tleku meh, Rudl prtiskov na klarinet, Zagarjov Miha pihou u pozauzo, Bosou Ti-ne pa zdelavou trompeto. Kokrkol boš zdevan, prou po voregne se boš volká odpočiv u Staničoumu zavetišču. Gvant boš imu pvaninske — ta mašen volka dom aostane, de bo ceva reč bal po domače ven spavda. Zavolj teha se šika, de tud ti gvišno prideš. Pa točen bod, da na boš zamutjou koncerta, ka prne točna ob pol devatah.

Ker pri dosedanjih razprodanih predstavah ni bilo prostora za vse tiste mnogoštevilne ljudi, ki so se hoteli videti Svengalijske poizkuse, ponovi gosp. Svengali svoj spored že v nedeljo 19. t. m. ob 10.30 uri (pri znižanih cenah) — ter nepreklicno zadnjikrat v ponedeljek 20. t. m. ob 21. uri — obakrat v dvorani kina Uniona. Vstopnice so na razpolago pri blagajni kina Uniona od sobote 18. t. m. naprej.

Najlepša pravljica otroka

Snegulčica in 7 škratov

zopet triumfirala v Ljubljani! Oglejte si ponovno to umetniško filmsko delo in pripeljite Vase male s seboj! — KINO SLOGA, tel. 27-30 ob 16., 19., 21. uri

Danes zadnjikrat

TRAGEDIJA ŠANGHAJA

V glavni vlogi Inkišinov — Pretresljiva vsebina in vseskozi napeto dejanje KINO MATICA, 21-24. — Predstava samo ob 16. uri. Predstavi ob 19. in 21. uri odpadeta.

Tabarin - Pariz - Ljubljana

Sokolski dom VIČ — — 18. II. ob 20.

— Iz K'rajevni odbor Jadranske straže obvešča svoje članstvo da bo občni zbor v smislu čl. 13 pravi 24. t. m. ob 20 v kolodvorski restavraciji. Vabi se vse članstvo, da se občnega zbora v čim večjem številu udeleži.

— Iz Na pustno soboto ob 20.15 uprizore šentjakobčani prvič pravilno igró »Pepekka«. Igra je nastudirala z gojenici šentjakobskega dramskega tečaja ga. Polonca Juvanova. Očarljiva, nežna zgodba o ubogi pastorki, polna toplega občutja, vedrosti in humorja bo gotovo očarala gledalce, zlasti naše malčke. Dejanje poteka v godba in razni plesi. Igra je dobro nastudirana in na novo opremljena. To je edina večerna predstava te igre. V nedeljo 19. t. m. ob 17. se igra ponovi. Rezervirajte pravčasno vstopnice, ker je določenih le par uprizoritev te igre.

Jutri, na pustno soboto Slavčeva maškarada Hotel „Metropol-Miklič“

— Iz Redek pojav. Naši Barjani so njega dni pridno zalagali Ljubljancem s šoto, ki jo danes danes režejo le še v nekaterih vaseh ob Ljubljani, kot na primer v Bevkah, kjer so še globoke plasti šote. To lahko, neizdatno kurivo pa porabiš sedaj navadno kmetje sami in ga ne dovajajo več na trg v mesto. Davi se je po dolgih letih vendarle spet pojavil na ulicah prodajalec, ki je pripeljal vozček šote od nekod z Barja, in jo ponujal ob hiše do hiše ter jo tudi najbrž hitro prodal.

— Lipski pomladni sejem 1939 se vrši tokrat od 5. do 13. marca, in sicer vzorčni sejem od 5. do vključno 10. marca, veliki tehnični sejem z gradbenim sejmom od 5. do vključno 13. marca.

— Iz Najrazkošnejša maskarada bo jubilejna Sokola na Viču pod geslom »Tabarin Pariz Ljubljana« jutri zvečer ob 20. v sokolskem domu. Nastop opernega baleta, bar, dancing, bogato založen buffet, izvrsten falcon jazz bodo nudili cenjenim posetnikom nekaj ur vselega karnevalskega razpoloženja, zato vsi in vse vlijudo vabimo. Miss Tabarin bo prejela krasno darilo. Vstopnina samo 10 din, vse ostalo pa se bo dobilo po najzmernejših cenah. — Jutri zvečer na svidenje v Sokolskem domu na Viču! 101-n

— Iz Kam pa v soboto? Pustna je in to se običajno praznuje. Na Taboru bokraljevala Kurentova vesela noč. Vstopnina je tako nizka, kakor še na nobeni predpustni prireditvi. Prestora bo za vse dovolj. Prav tako pa tudi zabave in veselja. 95-n

— Iz Gostilna Martine Zg. Šiška V nedeljo vesela pustna zabava! V torek pustna noč! 100-n

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej Preklji izjave beseda Din 1.

davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

POUK

Beseda 50 par, davek posebej

Najmanjši znesek 8 Din

Strojepisni pouk

Večerni tečaj od 1 do 4 mesece oddelki od 1/4. do 8. in od 1/8 do 9. ure. Pouk tudi po diktatu Vpisovanje dnevno, pričetek po ljuben. Christofov učni zavod. Domobranska cesta 13. — Največja strojepisnica! 2645

DOPISI

Beseda 50 par, davek posebej

Najmanjši znesek 8 Din

POT DO SRECE

knjigo in ostale informacije dobite zastoj, ako se obrnete na poznanega psihografologa Karmaha, Zalec. 13.T

KUPIM

Beseda 50 par, davek posebej

Najmanjši znesek 8 Din

KUPUJEM

rabljene obleke in čevlje. — Klavšer, Obnajakova 4. 550

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej

Najmanjši znesek 8 Din

PREŠANEGA SENA

la polsladkega, lepega več vagonov proda Franc Mastnak, trgovec, Sv. Jurij ob juž. žel. 557

INVENTAR

za specerijsko trgovino, komplet, napredaj. Vprašati v Magistratni trafiki, Ptuj. 558

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek posebej

Najmanjši znesek 8 Din

BRIVSKI POMOČNIK

mlad, marljiv, išče nameščenja. Cenj. ponudbe na Richard Lackner, Maribor. Krekova ulica 18. 559

FRIZERKO

dobro izveščano v trajni, vodni in železni ondulaciji sprejemem proti dobri plači takoj. Majstrovic Ivan, Lesce-Bled. 574

DEKLE

stara 18 let, b rada dobila službo h kakšni boljši družini. Zna šivati in malo kuhati. Začetnica. Nastop do 1. marca že lahko. Ponudbe na Milka Lackner, Žerjav, p. Črna pri Frevaljah. 573

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej

Najmanjši znesek 8 Din

MEDARNA

Prva specialna trgovina za med, Ljubljana, Židovska ul. 6, nudi provzrsten sortirani cvetlični med lastnega pridelka in od najkvalitetnejših čebelarjev po najnižji ceni. Na debelo in na drobno. 12.T

KINO UNION, tel. 22-21

Ob 16. in 19. uri napet pustolovni film

KONFLIKT

Zanimivo dejanje! V glavni vlogi lepa CAMILLA HORN

OB 21. URI zadnji eksperimentalni večer slovitnega telepata

Svengalija

Fakirski poizkusi s slavnim medijem Mdme ELIS

vse premetal. Kakor bi se dalo sklepati iz pripovedovanja neke sosedice, ki je čula ponoči brnenje motorja, je bilo na delu več vlomilcev, ki so odpeljali blago kar z avtomobilom. Vlom so domači opazili šele zjutraj in so nemudoma obvestili orožnike na škočiji, obenem pa tudi policijsko stražnico na Dolenjski cesti. Varnostna oblastva so pričela takoj zasledovati vlomilce in zasledovanje ni ostalo brez uspeha. Snodi so na Dolenjski cesti aretirali bivšega pekovskega mojstra v Mostah, 32letnega Jožeta Ferjančiča, ki je imel pri sebi veliko ukradenega blaga, za katerega se je takoj ugotovilo, da izvira iz vlomov pri Toniju. Ferjančič je spopetka vlom tajil, potem pa se je udal, da je sodeloval pri vlomih v trgovino, a noče izdati svojih pajdašev. Toniju so vlomilci povzročili nad 10.000 din škode.

CASI NISO TAKO SLABI

Vedno se govori kako slabe čase preživljamo in vendar sem se moral pošteno truditi, preden je krojač sprejel od mene sto din.

— Kako to?

— Hotel je namreč pet sto.

LIPSKI POMLADNI SEJEM 1939

ZACETEK: 5. MARCA

60% POPUSTA NA NEMSKIH ŽELEZNICAH, ZNATNI POPUSTI V DRUGIH DRŽAVAH.

Vsa pojasnila dajejo:

ZVANIČNI BIRO LAJPCISKOG SAJMA

Beograd — Knez Mihajlova 33-1.

in častni zastopniki:

ING. G. TONNIES, LJUBLJANA, Tyrševa 33. — Telefon 27-62 in J.O.S. BEZJAK — MARIBOR, Gosposka ulica 25. — Tel. 20-97.

Javite se čim prej radi posebnega vlaka, ki odhaja v petek, dne 3. marca. Cena tja in nazaj Din 650.

OGLAŠUJTE male oglase

„Slovenski Narod“!

Beseda samo 50 par.

POZOR! V šolskem drevoredu in na V šolskem drevoredu na stojnici in v Rožni ulici št. 37 se prodaja meso po najnižjih cenah. Cena govedine je 10, 12 in 14; slanina 15—16 in drugo stalno v zalogi. Se priporoča Franc Novljan. 1570

IZGUBIL SEM

na cesti Ljubljana—Cerknica pokrov od avtomobilskega kolesa (Radkappe) z napisom »Tatra«. Najditelj naj se javi na naslov: Dr. Pušenjak, zdravnik, Cerknica. 572

NAJBOLJŠA RADIJSKA REVIIJA je

NAŠ VAL

SPOREDÍ evropskih radijskih postaj na vseh valovih, roman, novela, modni pregled, novice iz radijskega sveta, filmske smotra, nagradni natečaj.

UPRAVA: Ljubljana, Knaflijeva ulica 5. Mesečna naročnina samo 12.— dinarjev.

Makulturni papir

proda

uprava „Slovenskega Naroda“ Ljubljana, Knaflijeva ulica šte. 5

Tehnična dela v Sloveniji

Iz poročila tehničnega oddelka banske uprave — Program za novo proračunsko leto močno skrčen, ker ni denarja

Ljubljana, 17. februarja. Proračunska sredstva potekajoče upravne dobe je banovinska tehnična uprava porabila samo za dela, ki so v organični zvezi s vzdrževanjem in ohranitvijo obstoječih objektov in naprav. Za nova dela in nabave je bil določen samo znesek 2.200.000 din, kar predstavlja samo eno četrtino odstotka celotnega proračuna za tehnični oddel. Nujno je, da se sredstva banovinskih fondov uporabljajo samo za banovinske gradbene namene. Glavni vir za izvrševanje banovinskih gradbenih del je banovinski fond za javna dela. Iz teh sredstev je bilo izvršenih okrog 90 večjih del. To število je proti lanskemu manjše, pa tudi ni v pravem razmerju z razpoložljivimi sredstvi. Tako razporeditev kreditov je škodljiva v gospodarskem in administrativnem pogledu. Modernizacijska dela na bohinjski cesti in gradnja mostu čez Muro pri Petanjah so dela, ki so v resnici banovinska, ne samo po značaju, temveč tudi po gospodarski važnosti. Sredstva za ta dela si je pridobila banovina z najetjem začasnega posojila.

CESTE IN MOSTOVI

Banska uprava je posvečala posebno pažnjo izpopolnitvi strokovnega osebja. Pomankanje sredstev je preprečilo namero, da bi pri vseh cestnih oborih nastavljen vsaj po en inženjer, tudi vsa cestarska mesta še niso zasedena s stalinami ban. cestarji. Dobavi gramoz je uprava posvetila nezmerno pozornost. V zvezi z dobavo kvalitetnega gramoz je ustanovitev posebnega geološkega referata, ki je že zaseden s kvalificirano močjo. Tudi lani je uprava nadaljevala v okviru razpoložljivih kreditov z onimi pripravljalnimi deli, ki so neobhodno potrebna, predno se cestišče prilagodi sodobnemu prometu. Finančne prilike ne dopuščajo, da bi banska uprava obnovila velike lesene objekte čez Savo in Dravo. Prometna in gradbena politika banske uprave je predvsem uređitev in vzdrževanje obstoječega v drugi vrsti šele ustvaritev novega. Banov. cestno omrežje je tako goste, cestni vzdrževalni krediti pa tako pili in vrhu tega že nekaj let neizpremenjeni, da se gradnja novih cest iz finančnih razlogov ne da opraviti, dokler ni rešeno vprašanje njihovega vzdrževanja. Samo želja po javnih delih nas ne sme zapeljati v zahteve po vedno novih cestah. Potrebna so namreč še druga javna dela, ki niso nič manjše gospodarske važnosti in pri katerih tudi lahko sodeluje prebivalstvo, ki je navezano na zaslužek iz javnih del (ureditev manjših vodotokov, osuševanja močvirij, melioracija travnikov, asanacija vasi).

Zaradi tega mora banska uprava vztrajati pri zahtevi: dokončati začete cestne zgradbe, preden prične z novimi. Zato ni bilo mogoče ustreči številnim željam po novih cestah, ki so bile na zadnjem zasedanju banskega sveta predložene. K obstoječim še ne dokončanim gradnjam cest je letos prišla kot nova le banovinska cesta Strmilje—Pišce—Biseljko. Od številnih začelih cestnih zgradb bo v dobi 1938/39 dokončana le cesta Ljutomer—Strigova. Radi pčlo odmerjenih kreditov uprava tudi ni mogla ugoditi številnim upravičenim zahtevam cestnih odborov. Tudi v območju cestnih okrajev je treba opozoriti na veliko in škodljivo razporeditev javnih del. Bili so cestni okraj, ki so gradili na račun občin po 20 in več občinskih cest v skupni dolžini nad 100 km, ne da bi se vprašali, kaj se bo zgodilo z dovršenimi cestnimi zgradbami. Posledica take gradbene delavnosti je preobremenitev občin z občinskimi cestami, ki jih občine ne morejo več vzdrževati. Dokaz tega je vedno naraščajoče število prošnji za uvrstitve občinskih cest med subvencionirane ceste.

V banovinski cestni upravi je bilo 1198.522 km banovinskih cest I. reda, 2891.993 km banovinskih cest II. reda ter 29.209 km dovoljenih cest k železniškim postajam, kar da skupaj 4119.724 km cestnih prog. Poleg banovinskih in dovoljenih cest je v banovini še 18527.649 km občinskih cest, tako da znaša vsa dolžina nedržavne cestnega omrežja 22647.373 km.

HIĐROTEHNIČNA IN DRUGA DELA

Tudi za hidrotehnična dela ni bilo v proračunskem letu 1938/39 na razpolago zadostnih sredstev. Radi tega so še vedno ogrožena obstoječa regulacijska dela na Savi in Ljubljanskem in brežinskem okraju, posebno pa na Dravi in na Muri nižje Ptuj in na Muri v Prekmurju, kjer so v nevarnosti cele naselbine. Za regulacijo teh plavnih rek bi morala predvsem skrbeti država, vendar je banovina nosila zanj do zadnjega časa skoraj vsa bremena. S tem pa so bila obdobja prikrajšana vsa tista hidrotehnična dela, ki spadajo v področje banovine. Sistematična velika dela bo mogoče začeti izvajati, ko bo država v teku

prihodnje upravne dobe dala na razpolago objuljena sredstva iz državnega melioracijskega fonda.

Vzdrževanja banovinskih in nekaterih državnih poslopij se izvršuje v okviru določenega kredita, ki pa ni zadosten. Objekti so še vedno v slabem stanju. Obsežnejša vzdrževalna dela so bila opravljena v banski palači ter v Narodnem gledališču.

Kot geodetska dela je bilo zamejčenih in posnetih okrog 80 km državnih, banovinskih in občinskih cest.

Za novo proračunsko leto je odredil ban cestno obveznost v isti višini kot za preteklo proračunsko leto. Obveznost ljudskega dela in odkupnine za občinske ceste ministrstvo ni ukinilo. Prav tako niso oporočene cestne odkupnine javni uslužbenci, ki morajo plačevati obvezno odkupnino za banovinske in za občinske ceste. V proračunskem letu 1938/39 so plačali javni uslužbenci okrog 3.000.000 din odkupnine.

Odmera in pobiranje izrednega cestnega prispevka za prekomerno uporabo javnih cest se je zavlekla za več kakor leto dni, ker so čakali pristojni organi na pravilnik, ki ga je predvidevala uredba. Zato ni izkazala odmerjenem in pobranem izrednem cestnem prispevku.

V proračunskem letu 1938/39 je bil vzpostavljen za območje bivšega metliškega sreza cestni okraj in cestni odbor Metlika, za območje sodnega okraja Ormož pa cestni okraj in cestni odbor Ormož.

Zaradi prenosa oblastnih poslov od ministrstev na bana, oziroma na pokrajinske samouprave so bili stavljeni lani pristoj-

nemu ministrstvu razni predlogi za izpmembo zakonov in uredb.

V gramozni postaji v Slovenski Bistrici je bila produkcija gradiva lani 1924 kub. m gramoz, 108 kub. m peska in 177 kub. m kamna za tlakovanje. Novi odkriti skladi v tej gramoznici so slabi, zato se je banska uprava odločila, da bo obrat v Slovenski Bistrici, oziroma v Zgornji Bistrici ustavila in odprla kamnolom v Sladkem vrhu ob Muri.

Proračunski predlog ne daje prave slike programa tehničnih del, ki naj se izvršijo v proračunskem letu 1939/40. Od celotnega proračunskega zneska tehničnega oddelka v višini 40.074.880 din, odpade samo 2.350.000 din na investicije in nabave, vse drugo pa gre za vzdrževanje obstoječih objektov in naprav, na pomoč sreskim cestnim odborom in občinam, na anuite in na obresti cestnih posojil ter na administracijo. Banska uprava bo v glavnem nadaljevala že pričeta dela, morala pa bo program za novo proračunsko leto močno omejiti ter začasnimi ustavitvami dela na nekaterih manj važnih cestah. Ni misliti, da bi se v doglednem času mogla iz banovinskih sredstev začeti gradnja kakih nove cest. Drugi vzrok za omejitve programa pa je v zvezi z ustanovitvijo državnega melioracijskega fonda in z dodelitvijo sredstev iz 4 milijardnega posojila za večja hidrotehnična dela. V prihodnjih šestih letih bo po sklepu ministrskega sveta izvršenih v naši banovini za okrog 50 milijonov regulacij in melioracij.

Sir Horace Wilson

Chamberlainov prijatelj in zaupnik, zagonetni mož angleške politike

Zaupni Chamberlainov svetovalec sir Horace Wilson je bil imenovan za stalnega državnega tajnika zaklada. Postal je torej prvi šef 400.000 uradnikov civilne državne službe. To mesto s plačo 3000 funtov sterlingov letno nastopi sir Horace letos v oktobru, ko se umakne dosedanjemu državnemu tajniku siru Warrenu Fisherju v pokoj. Wilson je zdaj kot državni uradnik približno na položaju ministerialnega svetnika, po imenu višji tehnični svetovalec vlade, v resnici pa Chamberlainov svetovalec v vseh zadevah zunanje in notranje politike. Sliherni dan ima posvetovanje s Chamberlainom, ki ga vedno sprejme, ne da bi se mu bilo treba napovedati. Ta vpliv se bo zdaj še močno povečal, kajti Chamberlainov zaupnik postane šef angleške birokracije, ki se nikoli ne strinja s Chamberlainovimi političnimi in delovnimi metodami.

Sir Horace Wilson, Chamberlainov stajnišveni mož, stopi iz zatija v ospredje. Njegova vloga se očividno ne bo izpremenila. Ni še dolgo tega, ko so ljudje ugibali, kdo ima prav za prav vpliv na angleško zunanjo politiko. Nekateri so mislili, da je to mož Winston Churchill. Toda njegov protežiranec in prijatelj Anthony Eden se je moral umakniti. Na njegovo mesto je prišel lord Halifax, državnik slavne preteklosti, ko so se na obravnavali najbolj pereči problemi, ko je nad Evropo že visel oblak nove vojne, je odletel Chamberlain na pogajanja. In njegova pota je pripravljala v Berlinu sir Horace Wilson. Šele pozneje se je zvedelo, da je sir Horace nasvetoval Chamberlainu ta gotovo neobičajen korak.

— Naš ministrski predsednik je šef, — je napisal nedavno v priljubljenem koticu

o politikih in politiki znani angleški politični publicist — največji šef, kar jih je imela skozi pokolenja konservativna stranka. Toda njemu ob strani stoji zagonetni mož, Gentleman, o katerem bi lahko rekli, da je šefov namestnik. On ni niti član vlade, niti minister, niti poslanec, je uradnik civilne uprave, glavni tehnični svetovalec vlade. Toda njegovo delovanje sega daleč preko industrije in tehnike, obsega tudi zunanjo politiko, vojaško strategijo in obnovo imperija.

Sir Horace je star 56 let. V angleškem političnem življenju je edinstvena postava ne samo po svojem vplivu, temveč tudi po tem, da je dosegel visoki položaj izrednim potom, čeprav ni začel v nobeni izmed slovečih šol, kjer se vzgajajo sinovi visoke angleške aristokracije. Vzgojen je bil v navadni srednji šoli v Bournemouthu. Potem je pa študiral na narodno gospodarski šoli v Londonu. Sir Horace je bled, sloke postave, nekoliko upadlega obraza in ima še vedno goste kostanjeve lase, sive nekoliko samo na levem sencu, izpod visoke gladke izbočenega čela pa zro mirne modre oči. Ima več iskrenih prijateljev, med katere spada tudi ministrski predednik Chamberlain. Horacov prijatelj je bil tudi njegov prednik Baldwin.

Sir Horace je oženjen, ima dve hčeri in sina. Ves teden se trudi v Londonu, dela z neverjetno vztrajnostjo pozno v noč. Na weekend hodi v svojo vilo v Sussexu, daleč proč od mestnega vrvenja. Ujeto jo ima kot pisarno s pisalnimi mizami, kupi papirja in seveda tudi s telefonom. Pripeče se v soboto dopoldne in njegov počitek se prične s tem, da se znova loti dela.

Angleška ljubezen do živali

Morda v nobeni drugi državi ne ljubijo ljudje živali tako kakor v Angliji. Tam so velika društva za zaščito ptic, ki jim vzdržujejo celo posebno čuvaje. Angličji imajo društva, ki zbirajo in oskrbujejo blodeče mačke in bolne pse. Najbolj pa Angličji ljubijo konje. V Angliji je posebno združenje, ki se imenuje po reki, iz katere jedo konji oves. Nosedbag klub. Ta organizacija ima mnogo konjskih bolnic in ambulant. Iz bogatega fonda črpa sredstva, da kupuje od zasebnikov postarane konje in osle ter jih pusti v posebnem konjskem domu mirno živeti do njihove naravne smrti. Konji in osli v tem domu dobe za božične praznike celo darila, večinoma kaj sladkega, njim na čast prirejajo svečanosti, na katere prihajajo ne samo njihovi bivši lastniki, temveč tudi drugi prijatelji konj.

Druga organizacija, Peoples Dispensary for Sick Animals (Ljudski dispensar za bol-

ne živali) je ustanovila v Londonu nekaj česar ne najdemo na vsem svetu. Blizu znamenitega londonskega stolpa Tower je zelo živahna ulica, vodeča strmo v hrib. Marsikateri voznik se trudi tu s težkim tovornom ki ga konji ne morejo peljati. Drugod po svetu bi se odigravali na takem klancu mučni prizori, brezsrčni, nemisljeni vozniki bi pretepali in mučili konje. Tu je pa omejen dispanser poskibel, da so taki prizori izključeni. Takoj v začetku ulice stoji

štirje stebri, nad njimi visi plabta, pod njo je pa konj in napie: Vozniki, čemu mučite svoje konje v ta klanc, ko imate brezplačno na razpolago tega konja za pripravo. Konj je okomatan, treba ga je samo pripreči in tako lahko vsak voznik brez kričanja in pretepanja svojih konj prevozi klanc. Če se hoče za to zahvaliti, ima na razpolago skrinjico, kamor lahko vrže nekaj drobca.

Senzacionalen uspeh naših fotoamaterjev

Razen dveh prvih so dobili še tri druge nagrade znane dunajske fotorevije „Die Galerie“

USPEH

S posebnim zadoščenjem in veseljem lahko zopet pišemo o izrednih uspehih naših fotoamaterjev, ki širijo naš ugled kot kulturnega naroda v širnem svetu, da bi jih lahko prišteli med svoje najzaslužnejše propagatorje. Pravkar je izšla februarjska ševika svetovno znane dunajske fotorevije „Die Galerie“, ki poroča o presenetljivih uspehih naših fotoamaterjev v lanskem mednarodnem fotoamaterskem tekmovanju, že tradicionalnem natečaju te revije, razpisnem jeseni. (Rok za pošiljanje slik je bil do 31. decembra).

Uspeh je tem večji, ker je lanski natečaj dunajske revije zbudil posebno pozornost med najboljšimi fotoamaterji v svetu. Tekmovanja so se udeležili amaterji skoraj iz vseh kulturnih držav, ne le iz Evrope, temveč tudi iz drugih kontinentov. Tekmovanje, ki ima naslov „Ideja in oblika“ tudi vselej povsem ustreza temu naslovu ter zamisli; po stvarni sodbi strokovnjakov je pa lansko tekmovanje pokazalo še zameen napredek svetovnih fotoamaterjev. Vposlana so bila številna dela, ki so po kvaliteti presegala ona prejšnjih let. Konkurenca je bila zato tem ostrejša med številnimi tekmovalci in če upoštevamo to, bomo znali bolje presoditi uspeh naših fotoamaterjev.

Naši fotoamaterji so zbudili izredno pozornost že lani ob priliki nagradnega natečaja „Die Galerie“, ko je Marjan Pfeifer dobil prvo nagrado. Toda letošnji uspeh naših tekmovalec je še mnogo večji, kajti razen dveh prvih nagrad so naši fotoamaterji dobili še tri druge nagrade. Med petimi nagrajenimi našimi državljani so štirje Slovenci, vsi člani ljubljanskega Fotokluba. Prvi nagradi sta prejela Ante Korič in Janez Marencič, druge pa znani zagrebški fotoamater T. Dabac in Slovenca Oskar Kocjančič in Drago Simonič.

Prvotno je bilo določenih 8 prvih nagrad v skupnem znesku 500 RM. Razsodišče je pa imelo izredno težko nalogo ter se tudi pri ožji strogi izbiri del še vedno ni moglo odločiti, katero delo naj še odkloni, ker so bila vsa kakovostna in enaki višini. Zato je končno sklenilo, da podeli namestu 8 prvih nagrad 10 tako, da prejme vsak nagrajenec po 50 RM. Razen tega je nagradilo še 10 tekmovalec z nagrado po 25 RM. (Denarne nagrade so pri tem tekmovanju v resnici le priznavalnica za uspeh namestu medalj ter tekmovalec nikakor ne gre za denar.) Ker je bila tako ostra konkurenca za prva mesta, nas uspeh naših fotoamaterjev tem bolj veselo preseneča. Prve nagrade so dobili razen Koričnika in Marenciča še naslednji tekmovalci: L. Hawkins, Anglež, H. Kalnz in F. W. Reng, Nemca, Kaneo Kogure, Japonec, M. Rightetti, Italijan, W. Romer, Poljak, Liu Shu-chong, Kitajec, in Ernő Vadas, Madžar. Že iz teh imen sprevidimo, da razsodišče ni izbiralo zmagovalcev pod vplivom lokalnega patriotizma, saj sta med prvimi nagrajenci le dva Nemca, kar je v resnici malo, če upoštevamo, da so bili Nemci po številu del najbolj zastopani. Zato ni nikakor brez pomena, da so naši fotoamaterji dobili še tri druge nagrade ter da so med nagrajenimi tekmovalci celo štirje Slovenci; fotoamaterji nobene druge države se niso tako dobro odrezali in upravičeno govorimo s ponosom o uspehih naših mojstrov fotografije.

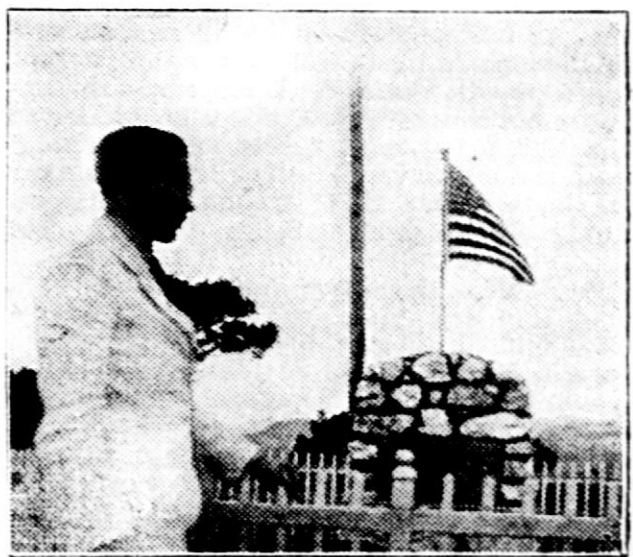
Veseli nas pa tudi, da „Die Galerie“ objavlja reprodukcije dveh naših fotoamaterjev, Petra Kocjančiča in A. Koričnika. Revija tudi objavlja zelo kaskavo oceno Koričevega dela „Osmisljenic“, ki posebno dobro izraža idejo. Kritiki piše, da bi bil tako fotografiran smeg kakor na tej fotografiji, v vsaki drugi pomazoviti zimske pokrajine upravičeno grajan, v tem primeru je pa prav s tem poudarjena zamisel slike, ker je avtor hotel izraziti občutek osamljenosti. Zato ni hotel prikazati bleščete snega in senc, da se enolična površina komaj razločuje od temne sivine neba, kar budi občutek težke enoličnosti in puščobe. Učinkovitost in pretresljivost našega občutka samote in zapuščeniosti si ne moremo misliti od tega zasneženega grčica, ki iz njega molli od vetra upogajna, slabotna smreka. Iz slike pa tudi veje občutek samote in mraza tako prepriče-

valno, da slutiš, kako se razprostira brezupna enolična pokrajina še daleč čez okvir slike ter ni nikjer sledu o toploti in življenju do kamor sega pogled. S tem je dobila zamisel samo.e učinkovito in povsem ustrežajočo obliko.

Našim fotoamaterjem, ki se njihovih lepih uspehov veselijo vsa javnost, čestitamo k izrednemu uspehu v želji, da bi delovali z enako resnostjo in požrtvovalnostjo v bodoče ter da bi jim bili dosednji uspehi samo izpodbuda k nadaljnjemu delu.

Buffalo Billova žena umrla

V svoji vili v Asch Walle v grofiji Surrey je umrla te dni Leila Marie Codyeva, žena, sloveča in zanimiva v prvi vrsti zato, ker je bila žena polkovnika Codya, ki je veljal za legendarnega junaka divjega ameriškega zapada Buffalo Billa, drugič pa, ker je bila najbrž prva ženska, ki si je upala sedeti v letalo. Toda njeno geslo, ki ga je smatrala za obvezno zase in za vsako žensko, je bilo: Imej v možu svoj ideal, v domu pa svoj svet. Kakor njen mož je bila tudi ona iz Texa.

Buffalo Billov grob

Polkovnik Cody je bil že kot otrok izredno pogumen, spreten jezdec in strelec. Njegova poznejša žena je bila vajena sedla že od treh let in kot 11letna deklica je že pomagala krotiti divje konje. S Codyjem se je seznanila, ko je bil že znan kot kralj cowboyev. Bila je nanj zelo ponosna. Ko je odzvonilo divjemu zapadu in je Cody postal atrakcija cirakusa, kjer je nastopal z družbo cowboyev in Indijancev, je bila na programu tudi njegova žena. Nastopala je kot strelec, ki nikoli ne zgreši cilja.

Cody se je zanimal za letalstvo, sam je delal na načrtih letala in je seveda tudi preizkušal svoje in tuja letala. Pred 25 leti se je smrtno ponesrečil v Adlershotu. Žena mu je takrat pomagala pri pripravih za start in bila je priča njegove tragične smrti. Sama je letela prvič leta 1908 z letalom, ki ga je bil konstruiral njen mož. Leta 1911 je letala v varietetu v londonski Kristalni palači. Takrat nisem vedela, kaj so živi, je pripovedovala pozneje. Dočakala je starost 87 let.

Radioprogram

Sobota, 18. februarja.

12: Vožnja neznanu kam (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Vožnja neznanu kam (plošče). — 14: Napovedi. — 17: Otroška ura: a) Selma Lagerlöf; Kako je Nils Holgersson popotoval z divjimi gosmi. Povest v nadaljevanjih. b) Pripovedovanje Manice Komarove. — 17.50: Pregled sporeda. — 18: Za delopust, igra radijski orkester. — 18.40: Pogovori s poslušalci. — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nacionalna ura. — 19.50: Beseda k prazniku (g. F. S. Finžgar). — 20: O zunanji politiki (dr. Alster večer. Izvajajo člani rad. igr. družine. Sodelujeta Jožek in Jezek. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Za dober konec, igra radijski orkester. — Konec ob 23. uri.

E. Kirchberger

„Pot čez mrliča“

„Pot čez mrliča“

— Kfeneč, dajte mi vse ustreljenčeve stvari!
— Da, gospod doktor. Ne, nisem jih še pregledal — pravkar smo prispeli. To bo zopet vražje delo.

Doktor Horn je sedel k mizi, na kateri se je bilo nabralo mnogo raznih malenkosti. Se preden je vzel eno izmed njih v roke, so se odprla vrata in uradnik je sporočil:

— Na samokresu ni nobenih sledov. Niti po četrti metodi nisimo ničesar našli. Samo en naboj ima dno stročnice poškodovano. Prožina očividno ni bila precizna in mož, ki se je vadiil basati in prazniti samokres, je pustil na tem dnu neznamenit odtis svojega palca, toda to se pozna tako malo...

— Torej to tu tudi pada... je zamrmral dr. Horn in segel po telefonu. — Dajte mi tretji oddel. Dobro, ali že imate poročilo iz Brna? — Imenitno — to je šlo zelo hitro — trenutek — obrnil se je k uradniku, sedečemu za mizo: Pisite! Reševaler Mausewperke AG Oberndorf aN 400240 Cal. 6.35 DRP, pri A. P. prodan neposredno v orožarni 7. maja t. l. Janu Haulu, Pankrac 13.728. To najdete v seznamu.

— Ta ima telefon.
— Imenitno. En mož naj se takoj odpelje tja in ostane z motociklom v bližini hiše. Vi boste

čez pol ure telefonirali temu Haulu, naj takoj pride k nam.

Dr. Horn je zopet sedel k mizi in bežno pregledal v mrličevih žepih najdene stvari. Nalivno pero Parker, svinčnik Norma, ključ, nož, ura — vse to ga ni zanimalo — morda še malo ura. Poberal je izmed stvari majhen aparat Contax in vprašal:

— Ali je imel tole tudi v žepu?
— Da, gospod doktor, v levem, v suknjiču.
— Hm, zelo dober aparat. Ta mož je bil očividno iz boljše družbe, kajti aparat te vrste je bil dobavljen samo najuglednejšim odjemalcem tvrdke.

— Saj je vendar Contaxov na svetu vse polno. — Da, toda ta ima spodaj tvrdko J. Dalmals 43. boulevard Beaumarchais, Paris Tel. Arch. 05-13. Zahtevajte meddržavno zvezo in vprašajte, komu je ta tvrdka prodala. To je številka serije II-13.789. Ta film je pa treba takoj razviti.

Iz naprsne listnice je padel belok čekov z zaglavjem berlinske banke in Banque Espagnole de Credit — Madrid. Dalje je bila v listnici vizitka z imenom Colonel A. Billans D. S. O. M. C. T. D. Na žepnem koledarčku je bilo ime Arne Büsch. To je bilo vse, kar se je dalo ugotoviti.

Detektivi so jo ubrali na vse strani.

Mož, ki je bil kupil orožje, je prišel na policijo, spoznal je samokres za svojo last in izjavil, da mu je bil pred mesecem ukraden. Ni bilo razloga dvomiti o njegovih besedah, ker je imel še predobro ali bi predobro ime za soudeležbo pri umoru.

Razviti film tudi ni ničesar povedal. Ostre slike tvornice in tovarniških naprav so pričale o veliki fotografski umetnosti ustreljenega moža. Samo to je bilo morda čudno, da so bile na dvanajstih posnetkih same tovarne in sami stroji.

— To je kemična tovarna v U... je dejal izvedenec, ogledujoč fotografije.

— To je zopet kos sledi — zanimive sledi — je dejal dr. Horn zamišljeno.

Potem je pa privedel stražnik mlado vlačugo, ki je videla dva moža in služala, kako je dejal prvi drugemu:

— Čujte, Büsch, povejte mi odkrito, koliko je na tem resnice...

Ko so pokazali deklini mrliča, se spoznala v njem ogovorjenega moža.

Koledar z imenom Arne Büsch je torej pripadal mrliču.

Arne Büsch. Kdo je ta Arne Büsch?

Prijavnice.

Arne Büsch, nemški emigrant, Žižkov, Všeherdova 911, pri gospe Hlaváčkové.

III.

Značka BZ 11 in iz „Amiota“

— Ho, tu imajo dobro pivo, kaj ne?

— Ho, ho, dobro. Igrajte, Dunder, vi ste na vrsti.

Dunder je potegnil srce kralja in Křiž je pljunil.

— Slaba karta, pač nimam sreče. Izgubil sem eno krono osemdeset.

Křižmar je prisedel in gledal kvartopircema v karte. Kimal je z glavo in si mislil, da sta ta dva tu čisto dobra gosta. Vsak popije sicer samo svoja dva vrčka piva, toda zato prideta skoraj vsak večer in zapravljata znata tudi. Ta dva moža sta sploh najboljša gosta, razen studentov iz Mense-Academike.

— Torej še eno, gospod Křiž? — je vprašal so-

sed.

Křiž je zavihal nos, zamahal s pahljačo kart in si popravil ovratnik.

— No, da, zdaj sem prost, jutri nimam službe.

Sreča še, da so zdaj tako mirni dnevi, imam vsaj mir.

Iz sosedne sobe se je začel telefon. Křižmar je pogledal na uro in zamrmral:

— Tri četrt na enajst bo, to bi moral biti gos-

pod inspektor, on naroči navadno ob tem času pivo k večerji.

— In brez večerje tudi — se je zasmejal Křiž.

— Halo gospod Křiž, k telefonu! — je zaklical plačilni skozi priprta vrata.

— Bežite no, kdo me na kliče?

Plačilni ni vedel in Křiž je vzel slušalko. Kar se je jel izpreminjati. Človek bi ne rekel, da je sedel ta mož malo prej pri pivu in metal karte.

Potegnil se je, postal resen in se počasi gugal v kolenih.

— Kje je to? — je zaklical v telefon. — Aha, dobro, že hitim.

— Kaj pa, kaj pa? — se je začudil křižmar in mu podal klobuk.